

الزامات فرهنگی در حوزه پیشگیری و کنترل بحران‌های سلامت جامعه

بخش دوم: نقش خطیر استادان در فرهنگ‌سازی سلامت در بلایا

Cultural Requirements in the Field of Prevention and Control of Public Health Crises Section 2: The Serious Role of Professors in Creating a Culture of Health in Disasters

۱۰. ارتقای تاب‌آوری؛

ج) ده اقدام پیشنهادی در حوزه فرهنگ‌سازی سلامت با محوریت استادان

۱۱. شناسایی و شناساندن تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت (Social Determinants of Health: SDH)، و ارتقای دائمی دانش، نگرش و عملکرد استادان در این حیطه (ضروری و اولویت‌دار برای همه شرایط، بویژه بحران‌ها)،

۱۲. آموزش و ارتقای فرهنگ ایمنی و پیشگیری از حوادث و مقابله با آن در شرایط بحرانی،

۱۳. تلاش برای تصحیح باورهای غلط فرهنگی و شکل‌دهی فرهنگ صحیح، در حوزه پیشگیری و کنترل بحران‌های سلامت جامعه،

۱۴. تأکید بر فرهنگ و معارف سلامت در دفاع مقدس بین دانشجویان و دانشگاهیان،

۱۵. شناسایی و شناساندن حقوق سلامت مردم، بویژه در حوادث و بلایا و ارائه طریق برای نحوه احقاق آن،

۱۶. تلاش و تحقیق برای همسویی راهبردها و اقدامات مقابله با خطرهای بحران، با هنجارهای فرهنگی جامعه،

۱۷. تأکید بر مؤلفه‌های فرهنگ سلامت محوری در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت حوادث و بلایا،

۱۸. شناسایی و شناساندن عوامل فرهنگی زمینه‌ای، ساختاری و واسطه‌ای، در حوزه حوادث، بحران‌ها و بلایا،

۱۹. تلاش برای تقویت عوامل مطلوب فرهنگی و استفاده از آن‌ها در فعالیتهای پیشگیری و مقابله با بحران‌ها،

۲۰. تلاش برای پیشگیری و حذف عوامل نامطلوب فرهنگی در حوادث و بلایا.

محمدعلی محقق

استاد جراحی سرطان، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

Mohamad Ali Mohagheghi

Professor of Cancer Surgery, Tehran University of
Medical Sciences, Tehran, Iran

استادان آموزش عالی سلامت، مغز متفکر و سکان‌دار نظام سلامت هستند. آگاهی، توانمندی علمی، مسئولیت‌شناسی و پاسخگویی شفاف استادان دلسوز، بصیر و پرتلاش، هدایای حیاتی را برای جامعه به ارمغان خواهد آورد. هرگونه غفلت یا کم‌توجهی در ارتقای سواد و فرهنگ‌سازی سلامت جامعه، می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری به منظومه سلامت همه جانبه جامعه وارد سازد. در این زمینه نقش و مسئولیت استادان آموزش عالی سلامت حائز اهمیت و سرنوشت‌ساز است. در مطالعه فرهنگستان علوم پزشکی، بیست رویکرد، راهبرد و اقدام در این حوزه به شرح ذیل شناسایی شده است:

الف) پنج رویکرد فرهنگی

۱. هماهنگی آموزش و پژوهش با ارائه مراقبت‌ها و خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی، در حوادث و بلایا با رعایت اصول و ارزش‌های انسانی و اسلامی،

۲. رویکرد پیشگیری مقدم بر علاج در برنامه‌ریزی و اجراء،

۳. رویکرد فرهنگ‌سازی سلامت در پیشگیری از حوادث و بلایا،

۴. رویکرد علمی (آموزش و پژوهش) و تبعیت از شواهد متقن و معتبر،

۵. رویکرد اجتماعی و توجه هرچه بیشتر به تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت در حوادث و بلایا؛

ب) پنج حوزه راهبردی در فرهنگ پیشگیری از بحران در سلامت

۶. آموزش عمومی ارتقای سواد و فرهنگ سلامت آحاد مردم و جامعه، با تأکید بر اقدامات پیشگیرانه و به حداقل رساندن خسارات و صدمات،

۷. مدیریت هوشمند (قبل از بروز بحران، ارتقای آمادگی‌ها برای عملکرد درست، مؤثر و بهنگام در زمان بروز حوادث، پیشگیری از گسترش بحران و تدابیر بعد از بحران)،

۸. آینده‌نگری و پیش‌بینی بحران‌ها در آینده و افزایش آگاهی‌های عمومی و توصیه‌های لازم،

۹. ارتقای همکاری‌ها (مشارکت مردم، بین بخشی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی)،